

• ७७०

प्रपञ्चसारसारसङ्ग्रहः

अथ मृत्युञ्जयमन्त्रविधानमुच्यते —

कहोळक ऋषिः । देवीगायत्री छन्दः । मृत्युञ्जयरुद्रो देवता । जुं
बीजम् । सः शक्तिः । सां हत् । सीं शिरः । इत्याद्यङ्गानि । नाभिहृत्
भ्रूमध्येषु अक्षरान्पसेत् । ध्यानम् —

स्फुटितनळिनसंस्थं मौळिवद्वेन्दुरेखा-

गळदमृतजलार्द्रं चन्द्रवह्वर्धनेत्रम् ।

स्वकरकलितमुद्रापाशवेदाक्षमालं

स्फटिकरजतमुक्तागौरमीशं नमामि ॥

तत्र वेदो हरिणशिशुः । * ओं जुं सः , इति मन्त्रः ॥

रससप्तमः कर्णयुतोर्ध्व(र्ध)चन्द्रवान् कुपञ्चमो विन्दुयुतो ध्रुवादिकः ।

मनुस्त्रयं मृत्युजयात्मकः स्फुटं समीरितस्ताधकरक्षणक्षमः ॥

इति मन्त्रोद्धारः । त्रिलक्षजपः । गळ्च्या दुग्धमिश्रिताज्यसिक्तया
दशांशं जुहुयात् । पुरश्चरणाहोमः । आयुःप्रधानोयं मन्त्रः ॥

* ॐ जुं सः इति मृत्युञ्जयमन्त्रः । ॐ वं जुं सः इति अमृतमृत्युञ्जयमन्त्रः
इति मन्त्रज्ञानामाशयः ।

अथ पूजा —

प्रासादोक्ते शैवपीठे समावाह्य समर्चयेत् । अङ्गैः प्रथमावृत्तिः ।

इन्द्रादिभिर्द्वितीया । वज्रादिभिस्तृतीया ॥

अस्य यन्त्रमाह —

आदौ तारं विलिखतु ससाध्याह्वयं कर्णिकायां
दिक्पत्रेद्यप्यपरमपरं चापि तत्कोणकेषु ।
भूयो भूमेः पुरमनुमृगाङ्कं तदश्रेषु टान्तं
जत्वा वद्वं ग्रहगदविपध्वंसि यन्त्रं तदेतत् ॥

प्रथममष्टपत्रं पञ्च विलिख्य तत्कर्णिकायां प्रणवं विलिख्य तदन्तस्साध्य-
नामादीन् विलिखेत् । पुनः पूर्वादिदिक्पत्रचतुष्टये तु जु इति विलिखेत् ।
पुनः आग्नेयादिकोणपत्रचतुष्टये तु सः इति विलिखेत् । पुनस्तद्वहिश्वतुरश्रं
विलिख्य तद्वहिरावृत्तिरूपेण ठ इति विलिख्य चतुरश्रकोणेषु चतुर्ष्वपि ठं
इति विलिखेत् ॥ एवं विलिख्य जत्वा धारयेत् । ग्रहगदादिध्वंसनकरमायुष्करं
च (भवति) ॥

अस्मिन्मण्डले शैवपीठं संपूज्य, कलशं संपूर्य मूर्तिं संपूज्य जत्वा-
ऽभिपिञ्चेत्साध्यम् ॥ श्रीवश्यकरं ग्रहामिचारहरं (च भवति) ॥

प्रयोगान्तरम् —

ततः छिन्नोद्भवानां तु समिद्धिश्वतुरंगुलैः ।
दुग्धसिक्तैस्समिद्धेऽग्नौ पद्महस्तद्वयं हुनेत् ॥

यस्तु घृहौ जुहोत्येवं यावत्संख्येन साधकः ।
 तावत्संख्यैस्सुधाकृम्भैरग्निः प्रीणाति शंकरम् ॥
 आप्यायितोग्निना शर्वः साधकस्येप्सितान्वरान् ।
 प्रदद्यादायुराद्यांश्च दुरन्तान्प्रलयान्तिकान् ॥

छिनोद्भवं-गुळवेळ சந்தில் கொடி चतुरंगुलं- கொண்டி आरग्वध-
 धतुरंगुल इति वचनात् ॥ उभाभ्यां संभूय द्वादशसहस्रमित्यर्थः ॥

ओं जुं सः इत्यनन्तरं पालयपदयुगळयुक्तं साध्यनाम चोक्त्वानन्तरमपि
 सः जुं ओं इति प्रतिलोमेन योजयेत् । इदमपि मृत्युञ्जयमन्त्रान्तरम् ॥

अथ पूर्वोक्तमन्त्रस्यैव प्रयोगान्तरम्—

अमृतावटतिलदूर्वाः पयो घृतं पायसं क्रमेणेति ।
 सप्त द्रव्याण्युक्तान्येतैर्जुहुयात्पृथक् सहस्रतयम् ॥
 तीव्रे ज्वरे घोरतरेभिचारे सोन्मादके दाहगदे च मोहे ।
 तनोति शान्तिं नचिरेण होमः संजीवनं चाब्दशतप्रमाणम् ॥
 संभोजयेत् होमदिनेषु विप्रान् भसाधिकान् स्नादुभिरन्नजातैः ।
 सतर्णका गां च हुतावसाने दद्यात् द्विजेभ्यो हुतकर्मकृद्भ्यः ॥

अयमर्थः— उक्तान्यमृतादिमत्सद्रव्याणि क्रमेण नित्यशः एकैक
 सप्तदिनं सहस्रसंख्यं हुनेत् दिनशः सप्तगुणितत्वेन भोजयेच्च । सापत्यां गां
 चाध्वर्यवे दद्यात् । तस्मादुक्तफल भवति ॥

प्रयोगान्तरम्—

चतुरंगुलपरिमाणैरमृताकाण्डैरथार्कसाहस्रम् ।
 जुहुयाच्च दुग्धसिक्तैरारोग्यायायुषे च लक्ष्म्यै च ॥

अर्कसहस्रं द्वादशसहस्रम् ॥

प्रयोगान्तरम् —

निजजन्मदिने शतं शतं यो जुहुयाद्द्रव्यवरैश्च सप्तसंख्यैः ।
मधुरैः प्रतिभोजयेच्च विप्रानभिवाञ्छन्नियमेन दीर्घमायुः ॥

अयमर्थः — प्रतिमासं जन्मानुजन्मत्रिजन्मदिने अमृताद्युक्तसप्तद्रव्याणि सर्वाण्येकैकं शतसंख्यया जुहुयात् । मधुरान्नैः ब्राह्मणान् भोजयेच्च दीर्घमायु-
रभिकांक्षन् ॥

प्रयोगान्तरम् —

अथवा सप्तभिरेतैर्द्रव्यैरेकेन वा सहस्रतयम् ।
जन्मर्क्षहोममात्रान् निरुपद्रवमुत्तमं व्रजेदायुः ॥

अयमर्थः — जन्मानुजन्मत्रिजन्मदिने पूर्वोक्तमप्तद्रव्यैस्सर्वैस्संभूय सहस्रं हुनेत् । अथवा एतैर्द्रव्यैरेकैरेव सहस्रसंख्यं क्रमेण प्रतिनक्षत्रं जुहुयात् । निरुपद्रवेण दीर्घमायुर्भनति ॥

प्रयोगान्तरम् —

दूर्वात्रितयैः पयसा जुहुयादेकादशाहुतीर्दिनशः ।
जित्वापमृत्युरोगान् प्रयात्यसावायुपश्च दैर्घ्यमपि ॥

दूर्वात्रितयं पयस्सिक्तं जुहुयात् ॥

प्रयोगान्तरम् —

जन्मर्क्षाणां त्रितये छिन्नाकाशमर्यवकुळजैरिध्मैः ।
क्रमशो हुनेत्सहस्रं नश्यन्त्यपमृत्युरोगदुरितानि ॥

अयमर्थः — अश्वतीमघमूलमित्यादिजन्मानुजन्मत्रिजन्मनक्षत्रेषु एकैक-
मेकैकस्मिन् दिने सहस्रसंख्यं हुनेदिति ॥

छिन्ना-गुळवेळ । कारमर्य-प्यरंकुमुळ-पेपुळकुळिपु वकुळ-घोळसरी-
पुळिपु.

प्रयोगान्तरम् —

सितसिद्धार्थसहस्राहुत्या नश्यत्युपद्रवो ज्वरजः ।

तद्वदपामार्गहुतान्मर्त्यो जयमप्यरोगतां लभते ॥

सितसिद्धार्थ-१०७डरामोहरया । अपामार्ग-आघाडा ॥

प्रयोगान्तरम् —

एतदेव सप्तकृत्यो हुनेदिति मृत्युञ्जयविषये कल्पान्तरे उक्तत्वात्,
'विकारानुगुण मन्त्री वर्धयेद्भोगमासरान् ।' इति शारदातिलके सप्तद्रव्य-
मृत्युञ्जयविषये उक्तत्वाच्च, एतैरमृतादिसप्तद्रव्यैः सप्तकृत्व एकोनपञ्चाशद्धि-
दिनैर्हुनेत् ॥ * तत्र सप्तद्रव्यैः एकवारहोमे जाते तस्य न मृत्युर्मगति ।
इति प्रसिद्ध(द्धि)बलात् प्राणवाधावस्थायां एकवारं सप्तद्रव्याणि क्रमेण हुत्वा,
पुनरपि क्रमेणारभ्य, पुनरपि समापयेत् । एवं सप्तकृत्यो हुनेत् । अन्यथा
तु स्वस्थानस्थायां चेत्, प्रथमद्रव्यमेव सप्तदिनैर्हुत्वा पुनर्द्वितीयद्रव्यं च
सप्तदिनैर्हुनेत् । एवं प्रकारेण सप्तद्रव्याण्यपि समापयेत् । एतन्महा-
मृत्युञ्जयसंज्ञं भवति ॥

इति प्रपञ्चसारसारसङ्ग्रहे गीवणिन्द्रविरचिते

षड्विंश पटल ॥

